

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagost)

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: Espanya, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Després de l'Assamblea de l'Esquerra Catalana

L'AZCÁRATE Y EN PAU IGLESIAS:— Poden passar... Aquí es a casa seva.

aquells moments mercès als bons oficis del senyor Pérez Galdós.

Y, com tampoc deuen haver oblidat, al peu de la làmina, que per cert sigüé objecte de molts comentaris, hi posavem aquesta nota:

«*Que'l divorci no sigui massa aviat, eh?*»

Doncs... ja hi som. El divorci per nosaltres previst acaba d'efectuar-se. Y no així com així, sinó ab tot l'estrepit que requereix un acte d'aquesta naturalesa; es a dir, ab plats pel cap, paraules gruixudes y amenasses de portar les coses... alla ont sigui necessari.

Tractantse, com se veu, de *plàcticas de familia*, no'n considerem autorisats per extremer's més sobre l'assumpto. Sols ens permetrem anticipar als lectors que la batissa, que tot just comença, promet ser interessant, y que, ara com ara, un dels divorcials, el vulgarment conegut per el *caudillo*, porta ja al cos una infinitat de tants y camina bastant coix.

«Veuen lo que té el parlar de les coses sense estarnen ben enterat?»

Un diari estranger, *La Giovane Italia*, comenta lo ocorregut dies enrera al Congrés espanyol, y ab la major senzilles, diu:

«Se discutien al Parlament algunes qüestions d'indole administrativa del Municipi de Barcelona...»

«Què tal?»

Si l'ús d'aquest novissim pesa-qüestions va generalisantse, no'n sorprendrà gens que'l millor dia, —es un exemple— a l'anar una mare a veure al seu fill, portat el vespre abans a la presó, quan li pregunti per què l'han agafat, el fill li contesti:

—Per qüestions d'indole administrativa.— Y potser serà que ha fet dos rellotges.

Geni y figura...

Don Segimon, impossibilitat avui de pronunciar al Congrés aquells florits discursos, ab cada un dels quals arrebatava a l'auditori y recullia aplausos a carretades, va a donar a l'Associació de la Premsa de Madrid una conferència que versarà sobre el tema «Escola de periodistes».

L'assumpto podrà ser interessant, però'n sembla que'l senyor Moret tenia el dever d'escullir-ne un de més apropiat a les seves aptituds.

Verbi gracia: «Escola de governants pastelers».

¡Còm s'hi hauria lluit, ell que d'aquest ram n'es mestre y catedràtic!...

Encara hi ha patria, Veremundo!

El qui ho dubti, pot anar-ho a preguntar a l'ilustre demòcrata don Rafel Comenge, últimament obsequiat pel Govern ab un *momio* de 7.500 pessetes.

Pera cobrar aquest respectable pico, el senyor Comenge no té altra obligació que expli-car en l'Universitat de Madrid, quan an ell li vingui be, un curs d'Història de la propietat y Codic rural.

Què diuen ara vostè?

Que aquest curs no servirà per res absolutament?

S'equivoquen de mitg a mitg.

Servirà pera que l'ilustre demòcrata senyor Comenge s'embuxaqui descansadament mil cincents duros.

Els sembla poc?

Una gazetilla:

«Don Emiliiano Iglesias ha regresado de su excursión de propaganda por el Norte.»

Déu referirse al circuit dels xiulets y les botefades, suposo...

Y d'això'n diuen *excursión de propaganda*?

Que'n diguin viatge d'instrucció, y estaran en lo cert.

Perquè no hi ha res que *instrueixi* tant com els desenganyos. Y el tal viatge no va ser més que això:

Un desengany colossal
per afigir a la llista
dels molts que porta rebuts
la kàbila lerrouxista.

Entre'ls veterans carlistes, el senyor Llorens y el duc de Soferino, que es el peix gros del tradicionalisme, hi corre una maror de mil dimonis.

Acabarà ab baralles?

Llàstima d'espasa que han enviat an en Jau-met!...

Ara era l'hora de ferla servir.

En Francisquet Cambó acaba de regressar de Nissa.

Mal fet, home.

Ara que s'acosta el Carnaval..., s'hi podia haver quedat per unes quantes setmanes més.

Tot es hu, de divertit, el Carnestoltes de Nissa o el de la Lliga!

PORT DE LA SELVA, 10 de Janer.

Fòra pols! Fòra terenyines! Senyor arcalde: pot començar a fer neteja de la vara, que'l dia 20 fan una altra processó.

També pot avisar als seus adictes pera que l'acompanyin y no'l deixin tan solitari com en les fitimes processons.

Ara ja ho té be: el nostre amo y senyor ha posseït un fresc, partidari de *Don Alacandro*, anomenat Finet, que pot acompañarlo, el qual està destinat a perseguir als carnícers que no vulguin pagar, per drets de matadero, un ral per kilo que la nostra Corporació els ha imposat. Un ral per kilo! Els carnícers han augmentat el preu de la carn, com es natural, y el nostre arcalde *borrigo* (segons antics lletreros) ens diu que això són reformes municipals.

Doncs, be, pacífics veïns d'aquest poble: ara veureu l'importància que té'l vostre vot, y tan poca com vosaltres n'hi doneu el dia del sufragi.

Vindrà a substituir la religió dels capellans una altra religió, que no serà venjativa, sinó tolerant, de totes les doctrines, de tots els cultes, y, sobre tot, del culte de la justicia.—Giovanni Bovio.

DEL NATURAL

I

—Avui es el darrer dia que soc ministre?... Be està! Ara veurà l'amic Pérez que si no m'he recordat, durant aquests quatre mesos, de donarli el tres de pa que un dia li vaig prometre, vinguda l'hora fatal d'abandonar la cartera sé cumplir com es del cas. ¡Un full de papé, una ploma!... Ben prompte estarà arreglat.—

Y, tal dit, tal fet. Frenetic, en mènos que canta un gall, extén a favor d'en Pérez una hermosa credencial, en virtut de la qual, l'home, desde aquell dia endavant cobrà cinc mil pessetes de la caixa del Estat en calitat de aspirante a interventor especial.

—Ja està! —murmura el ministre.— L'amic naufrec s'ha salvat.

Aquest nombrament li para la taula per qui sab quan.— Y cridant a un criat:—Porti (ordena ab veu cavall) aquest plec ont diu el sobre. ¡Que content quan el rebrà!

II

Ja havem canviat de ministre. En Pérez, tot estirat y ab la roba de les festes, se presenta al seu despaig per salutà a Sa Excelència y, un cop donat aquest pas, pendre possessió del carrec pel qual ha sigut nombrat.

—Senyor ministre—murmura, baixant humilment el cap— soc en Pérez...

—¿Sí?... ¿Quin Pérez?

—El que'l ministre cessant ha agraciat ab l'honorós carrec d'aspirante...

—¡Ah!... Ja ha fet tard.

—Com!...

—Sí, senyô; el seu empleo l'acabo d'adjudicar a un nebó meu...

—¡Es possible!

—Tan possible, que si va a la secció vintiquatre el trobarà allí esmorzant.

—¡Però això es un atropello!— crida en Pérez, indignat.

Ahir mateix el ministre

va firmar la credencial

y abans d'ocupar la plassa ja'm treuen?

—¡Què s'hi farà!...

Un ministre dona el carrec

y un altre el desdona, ¿sab?

Moralitat lerrouxista

EIXANT de banda lo que la qüestió de moralitat ventilada darrerament a les Corts hagi pogut interessarlos, ha mogut als obrers bilbains a protestar de la visita d'en Lerroux l'existència de certs ressentiments, nascuts, igualment, de la manca de delicadesa, en assumptes d'interessos, que sembla distingir al capitost dels radicals.

En un país com aquest en que la gent demosta tenir tan poca memòria, no deixa de ser altament significatiu el fet de que al cap de dotze anys hagin preguntat els socialistes bilbains en an Lerroux l'inversió donada a determinada quantitat.

El fet ha extranyat a molta gent, demostrantse aixís una vegada més que, o be els tals coneixen en Lerroux de poc temps, o formen entre'ls rengles de desmemoriats de que parlem.

Moguts pel desitg de fer justicia als obrers bilbains, contarem en quatre paraules lo succeït en aquest particular.

* *

En 1889, sostingueren els obrers de *Altos Hornos* una empenyadíssima vaga. Pera ajudarlos en la seva empresa s'iniciaren diferents suscripcions. En Lerroux, que publicava per aquells temps, a Madrid, un setmanari titulat *Progreso*, obrí també la corresponent suscripció a favor dels vagistes, prometent, a l'iniciarla, entregar setmanalment a *El Socialista* les sumes que per aquest concepte recaudés.

La suscripció de *Progreso* alcansa 815'25 pessetes, que, lluny d'esser entregades a *El Socialista*, tingueren el do de ferse fonedisses. De les 815'25 pessetes no'n vegeuen els obrers un sol centim. La vaga s'acabà, passaren les setmanes, els mesos transcorregueren, sense que en Lerroux digués *aquesta boca es meva*.

A conseqüència dels incidents relacionats amb la vaga, foren empresonats més de quaranta ciutadans, obrers en sa totalitat. Pera auxiliar-los com convenia, tractaren diferents vegades els seus companys de la conveniència de ferse als diners que tan injustament en Lerroux retenia. An aquest fi practicaren diverses gestions, que no obtingueren el més mínim resultat. Per fi, el mes de Novembre, quan feia quatre mesos que la vaga s'havia donat per acabada, se dirigí la *Comissió de huelga de Altos Hornos* a la redacció del setmanari bilbaí *La lucha de clases*, demandant que procurés posar en clar els movils de la conducta d'en Lerroux.

A principis de Novembre publicava *La lucha de clases* un solt concebut en els següents termes:

«La Comisión de huelga de Altos Hornos nos pregunta si hemos recibido la cantidad que el *Progreso*, de Madrid, recaudó para los huelguistas, porque ella no la ha recibido.

»Debemos manifestar que tampoco á nuestro poder ha llegado esa cantidad, trasladando la noticia á nuestro estimado colega *El Socialista*, de Madrid, por si le hubiere sido entregada á él.»

El solt sigüé promptament recollit per *El Socialista*, que'l reproduí en el seu número del 17 del mateix mes. Al peu hi posà *El Socialista* les següents curtes y substancials paraules:

«A nosotros, hasta la fecha, no nos ha entregado *Progreso* cantidad alguna.»

Era de llei que la cosa no acabés aquí. Mes, quan a les greus alusions que pels obrers de Bilbao li foren dirigides, replicà en Lerroux ab algunes imprecises insolencies, insuficients, no ja per excusar la seva manera d'obrar, sino fins y tot pera sortir-se mitjanament del compromís. Això sigüé com davant de la seva conducta, y vista la resposta d'*El Socialista*, escrigué *La lucha de clases*, el 2 de Desembre, lo que segueix:

«PARA «PROGRESO»

»El semanario republicano que dirige Lerroux se ha hecho, por fin, cargo de lo que hemos dicho respecto a los fondos que recaudó para los huelguistas de Altos Hornos, y dice, entre otras cosas que queremos pasar por alto, que para fines del último mes remitirá la cantidad recaudada á los amigos de Altos Hornos.

»Pero á quién se la va á remitir?—preguntamos nosotros.—O á quién se la habrá remitido en caso de que haya cumplido su promesa?

»Lo más lógico es que ésta suma se remita á la Comisión de huelga, y como *Progreso* no sabe qué individuos son los de esa Comisión, de ahí que no pueda cumplir su cometido como es debido.

»La Comisión de huelga, al darse por terminada ésta, nombró al compañero Basterra, secretario de la Sociedad de Caldereros e individuo de la Comisión, para liquidar todas las cuentas pendientes.

»Por todo lo cual rogamos al periódico republicano remita á Manuel Basterra, Bailén, 41, Bilbao, las cantidades recaudadas, si se quiere que se destinen á cubrir los gastos originados por la huelga y que sin duda fué para lo que *Progreso* abrió la suscripción.

»Y no decimos más.»

Davant d'aquesta tremenda filipa, barbotjà en Lerroux que les 815'25 pessetes que se li reclamaven havien sigut remeses per ell a Jerez de la Frontera, pera socorrer als vinya-cultors que allí havien també sostingut una vaga.

La *Comissió de huelga de Altos Hornos* no s'empassà la bola construïda per l'indelicat recaudador. Ho provà dient, en 29 de Desembre, desde les planes d'*El Socialista*:

«A «PROGRESO»

»El periódico republicano, en su último número, echa por la tremenda el asunto de las pesetas recaudadas para los huelguistas de Altos Hornos. Como el Roncal de *La Regenta*, hace del asunto cuestión personal.

»En vez de sellar nuestros labios—cosa que, aunque parezca mentira, celebraríamos—copiando sencillamente el documento que justifique el destino de las 815'25 pessetas, se desata en impropios, en insultos, y emprende un camino en que no hemos de seguirle, al menos por hoy.

»Calumnia, grita. Cuidado, que no hemos afirmado nada; sólo hemos expuesto hechos. ¿Qué culpa tenemos nosotros si de ellos se deducen consecuencias poco lisonjeras para *Progreso*? »Hay algo de inexacto en lo que hemos dicho? No: cuant se ha estampado en estas columnas ha sido la fiel expresión de la verdad; ¿por qué romper el espejo donde se refleja?

»Tiene un modo muy particular *Progreso* de entender estas cuestiones. Nosotros, en su caso, nos hubiésemos limitado á explicar el empleo de lo recaudado y a poner á disposición de nuestros «detractores» los comprobantes de las cantidades, exigiendo—eso sí—la rectificación de los juicios temerarios que hubiesen emitido.

»Pero *Progreso* no lo entiende así, y nos niega á nosotros, representantes, en este caso, de la *Comisión de la huelga de Altos Hornos*, explicaciones de un dinero que, á favor de nuestros amigos, debia obrar en su poder.

Que ese dinero fué á Jerez para socorro de otra huelga. ¿Le parece á *Progreso* una exigencia impertinente que los individuos á quienes estaba destinado preguntaren por él? ¿Y cree que su dignidad va a padecer porque explique el nuevo indebidu destino de las 815'25 pessetas?

»Podrá ser discutible la forma en que la Comisión de Altos Hornos, *La Lucha* y *El Socialista* han formulado las preguntas, pero quién puede dudar de la razón que

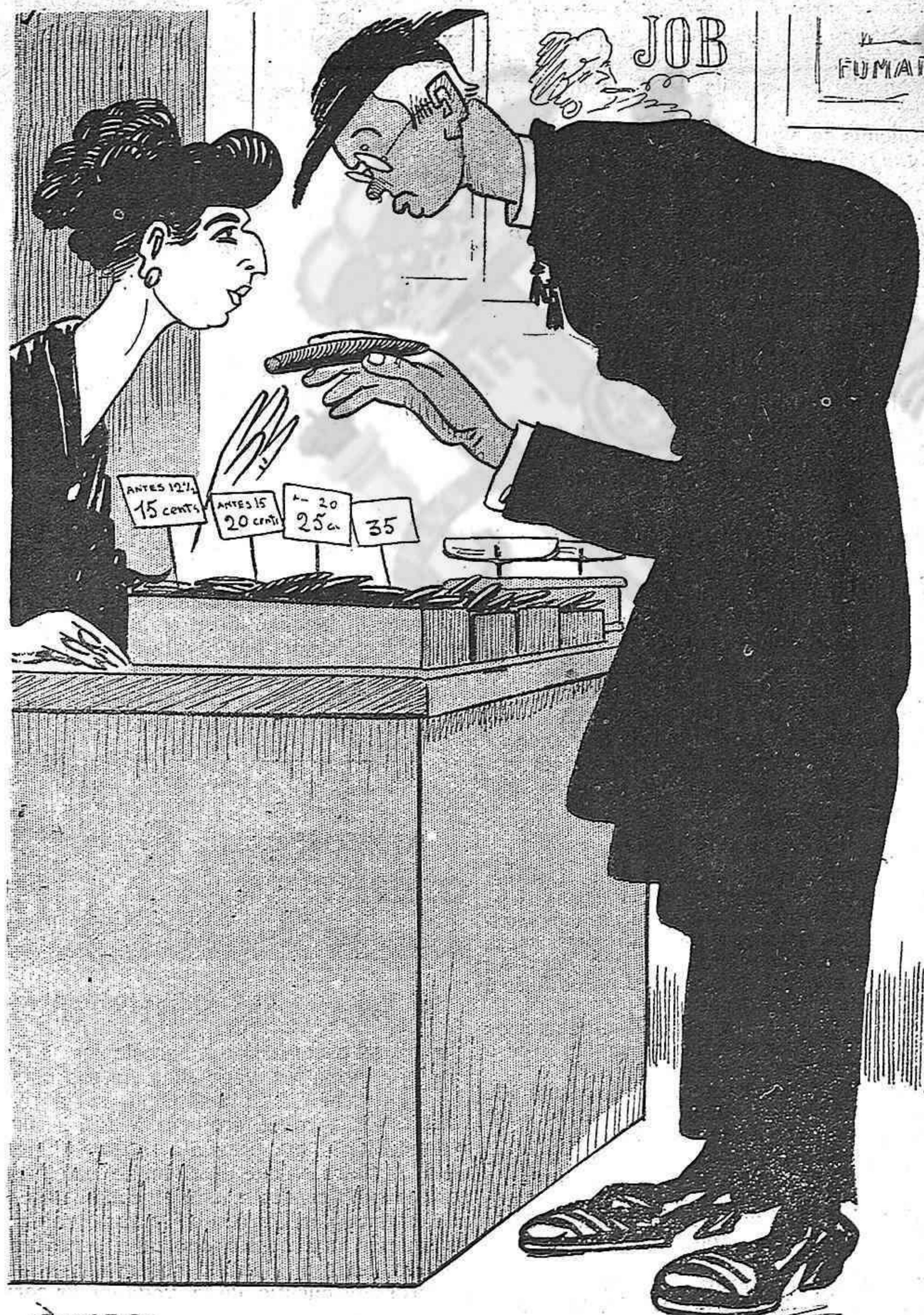
demia produïda per l'acumulació de les escombraries en els carrers y en les cases de la ciutat. De manera que la vaga d'escombraries deix de ser una qüestió simplement obrera per convertir-se en una qüestió d'interès general. El conflicte ja no es sols entre l'obrer y el patró, sinó que un tercer interessat entra en escena: el públic.

La vida moderna fa imprescindibles una pila de serveis publics. Si un plet entre obrers y patrons produeix la suspensió d'alguns d'aquests serveis, la vida de les poblacions queda entorpidada o paralizada, els danys y perjudicis són greus y generals y la situació fa insostenible. Aquest es el cas d'una vaga d'empleats y obrers de Correus, Telefons y Telegrafs o de Ferro-carrils.

Es possible que, davant d'aquests casos, que fins poden ferir de mort una nació, les autoritats y els governs restin ab els brassos creuats, sense altra missió que la de conservar l'ordre public y evitar o castigar els fets delicats que ab ocasió de la vaga's puguin cometre? Es evident que no. No ja en nom de les teories interventionistes, sinó en nom del dret a la vida que té la societat, l'Estat o la llei han d'intervenir. Però aquesta intervenció del govern o de la llei enclo un altre perill: y es el de que quedin perjudicats els interessos dels treballadors per la supressió o la limitació del dret de vaga. Y aquí un nou problema queda plantejat: si els interessos vitals de la societat fan necessari que als obrers encarregats dels serveis publics imprescindibles se'ls suprimeixi o limiti el dret de vaga, es precis donarlos, a canvi de l'arma de que se'ls desposseeix, una altra arma per poder fer triomfar les seves justes reivindicacions. A França, ont les vagues d'empleats de Correus, Telefons y Telegrafs, y la recent dels carrières, han donat a la resolució d'aqueixa qüestió un caràcter d'urgència, M. Briand ha elaborat un notable projecte establint els consells de conciliació y els tribunals d'arbitratge, però en forma tal, que'ls interessos obrers queden veritablement salvaguardats. D'aquest projecte, un altre dia en parlarem ab tota l'extensió compatible ab el curt espai de que pera aquestes notes dissemosem.

A. R. y V.

La qüestió del dia

—¡Ah!... ¿S'ha apujat el tabaco?... Això rai!... Apujarem les misses.

REPICS

ÓM està la política madrilenya!

Si el senyor Salvador, home de grans aspiracions, s'ha conformat en la darrera crisi ab acceptar l'insignificant cartera d'Instrucció pública, ¿saben per què ha sigut?

Perquè se li ha promés que, segons ell espera, això li servirà de mèrit per ocupar en son dia la cobdiciada presidència del Senat.

D'això sí que se'n diu somniar truites.

A la quènta el senyor Salvador ignora que, com ab molta oportunitat fa notar un periòdic, d'aquí dèu, d'aquí vint, d'aquí trenta anys, el Senat espanyol estarà encara presidit pel senyor Montero Ríos, més jove, més agil y més fresc que avui.

Així ho ha disposat l'insigne gallego, qui no s'amaga de dir que està resolt a no morirse mai, precisament per això; perquè no vol que a la presidència del Senat s'hi pugui assentar ningú més que ell.

¡Bona idea!

Una de les primeres reformes que's proposa dur a la pràctica el Govern portuguès es la completa reorganització dels manicomis.

¿Per què no's fa això aquí també?

Cregui que es una cosa que convindria.

Perquè se'n veu tanta y tanta de gent que va lliure per aquests carrers y per aquests meetings, y que, pel bé seu y dels demés, mereix ser posada a bon recaudo!...

S'ha fet molt de moda això d'usar soles les inicials quan s'escriu el nom d'un centre polític o de la mena que sigui, sempre que tingui el títol llarg; així tenim: el «C. N. R.», el «P. U. F.», l«U. F. N. R.», etc.

No obstant, algunes associacions, ab això hi han d'anar molt en compte, perquè a lo millor resulten uns anagrames molt poc edificants.

«La cuesta de Enero»

—¡Quins dies més tremendos està passant, eh, don Alacandro?

—Psè... El Janer sempre ha sigut un mes dolent, pels empresaris d'esperctacles.

Ab la «Pia Unión de Trinitarias Adoratrices», per exemple, no s'hi poden gastar bromes. Deu-nos-en-guard d'intentar la contracció.

Dialeg recullit al sortir d'una Assamblea:

—Marxen be les sessions, ¿veritat?

—Molt be; però trobo que en l'elecció de lloc no ha tingut gaire acert la Comissió organitzadora. Hauriem estat millor en un altre local.

—En quin?

—En el Palacio de la Ilusión.

Llegim:

«El regidor senyor Figueras donarà una conferència sobre un tema de gran actualitat.»

Un tema de gran actualitat?

No parli més: «Les grans victories lerrouxistes al Congrés y a l'Ajuntament.»

Si no que les grans victories, sense Caruchos, no les estima pera res el noi Figueras.

Bomba!

«Los radicales de Santa Perpetua de la Moguda andan muy atareados en la organización de un centro.»

Ai, ai, ai... Ja cal que'ns preparem.

Els de la Moguda van moguts!

A Italia's publica un diari, orgue de la Lliga Moral. Y en les seves columnes s'hi llegia l'altra dia un articlet dirigit a les dones, que acabava així:

«Si, pera fugir de la calor, les dones adopteu aquests robes tan transparents, aquets vestits tan desvergonyidament cenyits a la pell, sense res a sota, com podreu soportar a l'altra vida les ardentes flames de l'Infern?»

El moralista està equivocat.

Les femelles ab formes cenyides no hi bairaran a l'Infern.

Sant Pere, entusiasmado, se les quedrà per ell a la celestial portaeria.

Un pobre capellà de muntanya, que era tan vell que ja quasi no tenia vista ni tacte, llegint un dia la Biblia, deia:

—«El Senyor donà a Adam una dona...»

Y com que era al cap-d'avall d'una plana, girà impensadament dos fulls y, repetint la frase, continuà:

—«El Senyor donà a Adam una dona... enquitranada per dintre y per fora.»

El pobre capellà havia saltat de la creació d'Eva a la construcció de l'Arca de Noè.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: M. V. (a) T.: Si el fet tingües més importància o més relleu, y l'espai ens ho permetés, ab molt gust.- J. T. (Montbrió de Tarragona): Com a carta, es massa llarga; com a versos, són massa coixos. Ara, com a sintaxis y com a ortografia no pot anar ni ab rodes.—P. B.: Si hi cab, si senyor.—J. Hostal de l'Arengada: Els jeroglífics no m'acaben d'agradar. L'obra que demana no's pot servir per estar agotada.—Paulino Galcerà: El nom de la targeta es castellà, y l'apellido—o el cognom, que se'n diu ara—resulta massa artificiosa.—Kiliquenyo: Tot això que'ns diu, molt be... si vingués més condensat y garantísat per una firma autèntica.—P. Romaguera: Aprofitarem la primera mudansa. Lo demés fluyeja. Endevinades les solucions que envia. Gracies pels bons mots.—B. Roig: Les xarades potser servirien si els versos no fossin tant dolents.—P. C.: No hi cab, yo sento.

III ATENCIÓ !!!

ALMANAC

POLITIC - CLERICAL

DE LA CAMPANA DE GRACIA

PERA L'ANY 1911

(AB LLICENCIA DE L'ORDINARI)

Un magnific tomet, ple de caricatures beneides y text perfumat d'encens: Se ven a DOS ralets en totes les parroquies y sufraganies de Catalunya

Impremta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.